

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Dln
polletno 150 Dln
celoletno 300 Dln
za inozemstvo
mesečno 40 Dln
polletno 240 Dln
celoletno 480 Dln
za inozemstvo
mesečno 40 Dln
polletno 240 Dln
celoletno 480 Dln
za inozemstvo
mesečno 40 Dln
polletno 240 Dln
celoletno 480 Dln

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
tiskopis, pletilni
mali oglaš po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 250, večji
po 3 in 4 Dln, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Dln
a pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Kopirski se ne vračajo, nehranljiva
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bojni program tretje internacione

Poročila iz Nemčije opozarjajo na nena-
vradno delavnost nemških komunistov. Agita-
cija v obratih je narasla nad vse mere. Po-
izkusi štrajkov, nasilnih nastopov, pozivanje
k poostrenemu razrednemu boju, zlasti pa ži-
vahnata delavnost med mornarico in vojaštvom
na kopnem — vse to so predznaki, da se
nemški komunizem pripravlja na širokopotez-
no akcijo, ki naj bi v pomladanskih mesecih
dozorela v mogočen izbruh — z datumom
prvega maja, ali kdarkoli. Da je naraščajoča
brezposelnost in z njo združeno pomanjkanje
delovnih slojev silno uspešen zaveznik komu-
nističnih agitatorjev, je samoposebi umljivo.

Dobro je še v spominu lanski krvavi maj
v Berlinu. Tedaj so berlinski komunisti na
povelje iz Moskve — kar so sami pozneje pri-
znali — gradili po mestu barikade in cele
ulice je morala policija vojaško oblegati in
jih zavzeti šele po hudem boju. Pokazalo se je
tedaj, da so nemški komunisti prav dobro
oboroženi in da imajo vojaško izvežbane vo-
ditelje.

Lanskoletni poizkus boljševizma, dvigniti
splošno revolucijo v Nemčiji, se ni posrečil.
Ni dvoma, da bodo letos poizkušali doseči pre-
vrat še z večjo silo in učinkovitejšimi sredstvi.
Boljševikom se namreč — mudi. Moskovski
diktatorji čutijo vedno bolj, da morajo prodreti
čim prej preko meja in zajeti v svoje giban-
je še druge narode, ker drugače je njihovo
veliko podvzetje obsojeno na izolacijo in smrt.
Leta so se trudili, da bi izrevolucionirali Ki-
tajske. To se jim je v mnogočem tudi posrečilo.
Toda kitajsko gibanje je povečini zavzelo na-
cionalistični značaj in se v veliki meri obrnilo
proti boljševikom samim. Angleška sila je tu
nadkrilila boljševiško in zdi se, da je Anglija
za dogleden čas ostala gospodarka položaja.
Preko tega zapaha boljševikom ne bo lahko
prodreti.

Zaenkrat so osredotočili svoj delav-
nost na Indijo in Nemčijo. Kakšne oblike
in smer bo zavzelo še indsko gibanje, ni mo-
goče predvideti. Zavedajo se pa sovjeti prav
dobro, da bo padla vsa Evropa, ako se vda
njeno osrčje — Nemčija. Že Buharin, ki je
več let vodil komunistično internacionalo, je
na VI. mednarodnem kongresu v Moskvi iz-
javil, da je Nemčija »hrbtenica meščanstva«,
ki jo je treba najprej zrušiti.

Buharin je lansko leto padel. Tudi v ko-
munistični internacionali je prevladal ostrejši
kurz, toda smer dela je ostala ista. Na Bu-
harinovo mesto sta stopila dva nova moža,
Manuilski in Molotov, ki ju prištevajo med
najradikalnejše komuniste. Počistila sta hitro
z zmernejšimi elementi tako v francoski, če-
ški in zlasti v nemški komunistični stranki.
Povsod so prišli na krmilo radikalni komu-
nisti, ki naj izvedejo »Tretjo periodo revolucio-
narnega boja«, to je revolucionarno vstajo,
potom katere bi prišel komunizem na oblast.
Moskva je toraj zavrnila nekdanjo Zinovjevo
tezo o »stabilizaciji kapitalizma« in se je na
celi črti odločila za neposredno akcijo.

Z ozirom na stanje komunističnega giba-
nja v posameznih deželah, oziroma v pogledu
dozorelosti držav za komunistično revolucijo,
ima komunistična internacionala, kakor je raz-
vidno iz velikega govora Manuilškega na zad-
njem mednarodnem zborovanju v Moskvi, raz-
deljene države na tri skupine. Prvo skupino
tvorijo Nemčija, Poljska, Francija in Češko-
slovaška, — a zlasti Nemčija, kjer naj bi bilo
opravljeno že vse ono podrobno delo, ki iz-
radikalizira delavske mase in jih požene v
boj.

To je ozadje naraščajočih komunističnih
nemirov v Nemčiji. Predvsem se seveda nem-
ški komunisti trudijo, da dobe večino med
delavstvom. Vendar, kakor znano, oni večine
ne pojmujejo »statistično«, da bi hoteli imeti
organizirano večino delavstva, ampak grede
za tem, da so strokovne organizacije, obratni
sveti, štrajki, sploh delavsko gibanje pod nji-
hovim akcijskim vplivom. Neženirano proglā-
šajo, da komunistične organizacije niso nikaka
»hranilna knjižica« za proletarske energije,
ampak da jim je cilj neprestana, neposredna,
tudi krvava borba.

Druga smernica, ki jo je izdal Manuilski
na zadnjem kongresu, je priprava politične
vstaje. Tu je boj težji in dolgotrajnejši. Treba
si je dobiti zaveznikov, tako slove navodilo,
zlasti med kvalificiranim delavstvom: med ko-
vinarji, rudarji, železničarji, med delavstvom
pri električnih napravah, v kemični industriji
in vojnih tovarnah. Zadnja majska vstaja v
Berlinu, pravijo, se je le raditega ponesrečila,

Izjava španske vlade

Madrid, 31. jan. (Tel. Slov.) Novi kabinet
je po prisegi izdal kratko izjavo, v kateri pravi,
da stremi vlada potom določitve splošnih smer-
nic in pomirjenja duhov, doseči zaželeno pravo-
no in ustavno normalnost. V novem kabinetu
ni nobenih izrazitih politikov, pač pa so v njem
osebnosti, ki imajo ozke zveze z dinastijo, saj
stoji za kabineto kralj sam. Vodilni motiv nje-
gove osebne iniciative je sprava s starimi poli-
tiki, ki naj odločijo o bodoči usodi države in
monarhije.

Madrid, 31. jan. AA. Minister notranjih
zadev polkovnik Marzo je bil zaprisežen in
je prevzel dolžnosti tega resora.

Predsednik vlade general Berenguer je
izjavil novinarjem, da še ni padla odločitev
glede postavitve samostojnega ministrstva
zunanjih zadev. Predsednik Riverove zbor-
nice Janguas je podal ostavko. Pričakuje se,
da bo v kratkem objavljen dekret o razpustu
zbornice.

Madrid, 31. jan. AA. Pravosodni minister
je izjavil, da bo podrobno proučil ustavo iz
leta 1871. in vse določbe, ki so bile izdane od
ministrstva pravde pod prejšnjim režimom.
Justični minister je odločen reorganizirati in
učvrstiti sodno oblast.

Madrid, 31. jan. AA. Tu so razširjene
vesti, da bo bivši predsednik španske vlade
general Primo de Rivera imenovan za guver-
nerja Balearskega otočja.

Uradno poročilo

Danes popoldne ob petih so novi člani vla-
de v roke kralja Alfonza XIII po tradicionalnem
običaju položili prisego. Predsednik vlade Be-
renguer je podal poročilo o korakih, ki jih je
storil v ta namen, da sestavi vlado, in poudaril,
da mu je bilo to delo v marsičem olajšano, tako
da je mogel v tako kratkem času sestaviti vlado.
Nato je general Berenguer v glavnih potezah
oral politiko, ki jo bo vlada vodila, da doseže
pomirjenje duhov ter da v Španiji ponovno
vzpostavi normalni režim s pravno-ustavnega
stališča.

Izjava bivšega diktatorja

Madrid, 31. jan. AA. General Primo de Ri-
vera je sprejel snoči poročevalca lista »La Na-
cion«, kateremu je izjavil, da je koncem meseca
decembra čutil, da ne uživa več popolnega za-
upanja javnosti. Ko je v nedeljo videl, da je
kralj proti objavi njegovega komunikeja, je po-
dal ostavko. General Primo de Rivera je pri tej
priliki demantiral vest, da bi bil zahteval od kra-
lja odstranitve Don Carlosa z njegovega polo-
žaja in da je zato nastala kriza. Naposled je ge-
neral Primo de Rivera izjavil, da pojde za nekaj
mesecev iz Madrida in da ne namerava pisati
zgodovine svoje diktature. Mirno bo čakal na
čas, ko ga bodo okolnosti pozvale, da izvrši
svojo patriotsko dolžnost.

General Berenguer.

Amnestija za vse politične zločine

Madrid, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) Pri-
čakuje se, da bo nova vlada takoj izdala ve-
liko amnestijo za vse one osebe, ki so bile
kaznovane radi političnih prestopkov in ki so
bile po naredbi Primo de Rivero odstranjene
iz vojske. Dalje se pričakuje, da bo vlada ugo-
dila upravičenim zahtevam študentov in tudi
zopet nastavila pet odpuščenih vseučiliških
profesorjev. Parlamentarne volitve bodo naj-
brže določene že v najkrajšem času.

Zastopniki episkopata pri ministrih

Belgrad, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) Za-
stopniki jugoslov. episkopata zagrebški nad-
škof dr. Bauer, đakovaški Akšamović in split-
ski škof Bonafčić so danes naprej obiskali
dr. Drinkovića radi naših izseljencev v Bel-
giji, nato pa ponovno ministra za šume in ru-
de dr. Korošca in kmetijskega ministra

dr. Frangeša. Zatem so ponovno imeli
konferenco s pravosodnim ministrom dr. Sr-
skićem. Konferenca je trajala do 1 popoldne.
O rezultatih svojih posvetovanj v Belgradu
niso izdali nobenega obvestila, niti niso ho-
teli zastopniki episkopata dati kakršnihkoli
izjav.

Mussolinijev gospodarski program

Gospodarska vprašanja edina vprašanja notranje italijanske po-
litike — Prevetika davčna obremenitev prebivalstva

Rim, 31. januarja. (AA) »Agenzia Ste-
fani« poroča, da je predsednik vlade Musso-
lini o priliki včerajšnjega sprejema načelnikov
velikih mest imel velik govor. Najprej je
govoril o nalogah občinskih uprav in njihovem
pomenu za javno življenje. Italijanska mesta
naj se vedno zavedajo velike fašistične misije.

Zatem je Mussolini govoril o gospodar-
skih vprašanjih. Novi stanovanjski zakon, ki
bo stopil v veljavo, bo prinesel v mestih po-
polno svobodo glede razporeditve stanovanj.
Stanovanjska zaščita bo ukinjena. To bo iz-
prva povzročilo neka nesoglasja in trenja, to-
da po kratki prehodni dobi bodo nastale nor-
malne razmere in stanovanja bodo imela nor-
malne cene. Zatem je pozval zastopnike mest,
naj po zgledu vlade izvedejo obsežen pro-
gram prihrankov in štednje. Po vladnem vo-
zu je treba znižati bremena prebivalstva,
hkratu pa naj se znižajo tudi najhujše javne
dajatve, zlasti trošarine, ki pritiskajo na cene
živil, kar zadene predvsem siromašne sloje.
Seve je taka redukcija dohodkov možna samo
tam, kjer se štednja vrši sistematično. Mesta
naj črtajo iz svojih občinskih proračunov vse
one izdatke, ki niso brezpogojno potrebni.
Javna dela naj se reducirajo na minimum.

V ostalem pa se trgovinska bilanca kra-
ljevine Italije pod fašističnim režimom, od-
kar je bila lira stabilizirana, neprestano po-
pravlja. Skušna se doseči to, da bo država raz-
vila v sebi vse pogoje svojega razvoja. To ho-
če doseči vlada s tem, da preveč ne obremeni
davkoplačevalcev. Z druge strani pa podpira
vlada in fašistični režim vsestransko vsa pod-
ročja gospodarstva ter jim gre na roko. Zda-
je doseženo to, da razpolaga gospodarstvo z
več pozitivnimi dejstvi, kakor pa z negativ-
nimi. Semkaj spadajo predvsem bankroti, ki
jih je še vedno mnogo, posledica pa so časa,
ko so mnogi mislili, da bogatenje ni posledica

odkritega in dolgotrajnega prizadevanja in
truda, ampak plod spekulacije.

Gospodarska kriza je posledica obče go-
spodarske krize v Evropi. Režim je v tem po-
gledu storil nove ukrepe in podprl tudi razne
omajane zavode, v kolikor so bili v javni služ-
bi. Režim pa si prizadeva tudi, da aktivno
podpre industrijo. Letos je vlada določila
300 milijonov lir za nov železniški material,
ki bo nabavljen v Italiji. Za mornariški mate-
rial je predvidenih 400 milijonov lir in še
200 milijonov lir za posebne izdatke na vseh
področjih narodnega gospodarstva. Vrh tega
je vlada dovolila velike kredite zavodom pod
njenim nadzorstvom in zaščito. K tem zavo-
dom spadajo razne važne industrije. Vlada bo
tudi v bodoče podpirala industrije, ki imajo
pogoje za obstanek. Zato je program dela, ki
ga vlada izvaja za pobijanje krize, hkratu delo
za pospeševanje narodnega blagostanja. Sem-
kaj spadajo n. pr. melioracijska dela v vseh
krajih Italije. Na koncu svojega govora je
Mussolini poudaril, da so sedaj gospodarska
vprašanja edina vprašanja notranje politike v
Italiji, s katerimi se bavi režim in katerim po-
sveča fašizem vso pozornost.

Molotov — naslednik Čičerina

Dunaj, 31. jan. (Tel. »Slov.«) Moskovski
dopisnik »Neue Freie Presse« poroča, da se
je končno veljavna zasedba ruskega zunanjega
komisarijata zavlekla, ker zdravniki še niso
podali svojega strokovnega mnenja o zdrav-
stvenem stanju Čičerina. Če Čičerin odstopi,
ga nameravajo nadomestiti s tako osebnostjo,
ki bi imela zadosten vpliv v stranki, da bi
mogla zunanje politične zahteve uveljaviti na-
sproti notranjim resorom, obenem pa, da bi
tudi mogla v zunanjem komisarijatu samem
uveljaviti vpliv najvišje instance stranke, to
je Politburoja. Navaja se kot kandidat tajnik
stranke Molotov, ki spada med najožje sede-
lavce Stalina, je član Politburoja in voditelj
Kominterne. Ker bi s Čičerinom moral oditi
tudi Litvinov, je treba za Litvinova najti novo
mesto. Misli se na to, da bi ga napravili za
voditelja glavnega komisijskega odbora, če ne
bi bilo prazno nobeno inozemsko mesto.

Plačevanje davkov z 20 odstot. zadolžnicami

Belgrad, 21. jan. AA. Kabinet finančnega
ministra objavlja pod št. 4780 vsem interesen-
tom, da morajo vse davčne in finančne insti-
tucije sprejemati na račun vplačil davkov in
potrditi na podlagi čl. 10 zakona o vojni ško-
di priznanice za 20odstotne zadolžnice kron-
skih bankovcev. Ta vplačila se morajo brez-
pogojno izvršiti v roku, ki je predpisan z ne-
davnim zakonom, ker jih pozneje ne bo več
mogoče sprejemati. Vsi glasovi o tem, da bo
vlada podaljšala ta rok, ali pa da bi izpre-
menila to zakonsko odredbo, so popolnoma
neresnični.

Kranj dobi podružnico borze dela

Belgrad, 31. jan. V Kranju bo ustanovljena
podružnica ljubljanske borze dela. Nova po-
družnica bo imela moški in ženski oddelek in se
bo nahajala v hiši bivše Mayerjeve pivovarne.

Kotiranje Blairovega posojila tudi na ljubljanski borzi

Belgrad, 31. jan. AA. Finančni minister dr.
Svriljuga je podpisal odlok, s katerim se borzi v
Ljubljani dovoljuje kotiranje obveznic naših po-
vojnih državnih inozemskih posojil v zlatu in to
7- in 8odstotnega posojila Blairove Co. in 7od-
stotnega posojila Državne hipotekarne banke.
Kotiranje je dovoljeno pod istimi pogoji, kakor
je predvideno z odlokom z dne 12. dec. 1929 za
borze v Belgradu in Zagrebu.

Seja VZS

Belgrad, 31. jan. AA. Vrhovni zakonodaj-
ni svet je imel danes sejo od 16. do 20. ure.
Ker je bil zaključen pretres zakonskega na-
črta o nakupu in prodaji naših obveznih držav-
nih posojil kraljevine Jugoslavije na obroke,
je svet razpravljal o načrtu zakona o pobija-
nju nelegalne konkurence.

Zakon o muslimanski verski za ednici

Belgrad, 31. jan. AA. Nj. Vel. kralj je na
predlog ministra pravde ter v soglasnosti pred-
sednika ministrskega sveta predpisal in pro-
glasil zakon o muslimanski verski zajednici v
kraljevini Jugoslaviji. Zakon ima 26 paragra-
fov in vsebuje določbe o posameznih vprašanjih
muslimanske verske zajednice. Vsi muslimani
v kraljevini Jugoslaviji tvorijo eno samo islam-
sko versko zajednico z reis-ul-ulemom kot
vrhovnim verskim starešinom. Muslimanska
verska zajednica vrši svoje obrede in vsa svo-
ja cerkvena opravila javno. Posebne določbe
se nanašajo na način financiranja ter na upra-
vo. Prvega reis-ul-ulema v Belgradu in ostale
organe islamske verske zajednice bo imenoval
Nj. Vel. kralj na predlog ministra pravde in
v soglasju s predsednikom ministrskega sveta.

Nove obsodbe članka „Novosti“

Zagreb, 31. jan. (Tel. »Slov.«) Hrvatska »Straža« prinaša od svojega dopisnika iz Beograda informacijo, da je pisanje »Novosti« izzvalo negodovanje med diplomatskim zborom. Posebno radi tega, ker se v njih napada doyen diplomatskega zbora. V vseh krogih, ki se zavedajo dalekosežnosti takega napada, se naglašja, da je ta članek običajen vaskvil.

Kakor se je zvedelo, je ta članek le del začetka kampanje, ki bi se imela otvoriti. Vaš dopisnik je zvedel, da je ista oseba, ki je napisala članek v »Novostih«, že izročila tri nove članke v istem duhu. Pisec se sedaj nahaja v Beogradu ter je članke poslal v redakcijo po kurirju.

Zagreb, 31. jan. (Tel. »Slov.«) Zanimanje za borbo, ki so jo pričele »Novosti« je v hrvatski javnosti še zmerom veliko. Današnja »Hrvatska Straža« dalje polemizira z »Novostmi«. »Obzor« citira vse glasove, ki so se pojavili o tej stvari. Posebno citira današnjega »Slovenca«. »Hrvatska Straža« prejema iz provincije veliko število brzojavov, v katerih duhovščina in verniki najodločneje protestirajo proti pisanju »Novosti«.

Tudi Beograd se čudi

Beograd, 31. jan. (Tel. »Slov.«) »Politika« šele danes objavlja znani napad zagrebških »Novosti« na katoliško cerkev in njene zastopnike v Jugoslaviji, obenem pa tudi odgovor »Slovenca« in zagrebškega nadškofa dr. Bauerja. V tukajšnji javnosti vzbuja pisanje »Novosti« začudenje, kako je smel zagrebški list objaviti članek take vsebine v tedanji dobi, ko se vse ostalo časopisje trudi, da v višjem interesu pozitivno sodeluje pri vseh naporih za napredek in konsolidacijo naše države.

Se večje je začudenje v diplomatskih krogih. Imeli smo priliko čuti zastopnika tuje države, ki je izjavil, da v teku svoje dolgoletne diplomatske kariere v raznih državah še doslej ni imel prilike doživeti, da bi kak list tako napadel doyna diplomatskega zbora. V diplomatskih krogih prevladuje mišljenje, da bo diplomatski zbor podvzel kolektivni korak z ozirom na dejstvo, da je napaden njegov doyen.

Belgrajske vesti

Beograd, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) Tehnično osebje belgrajskega gledališča je na svojem zborovanju sklenilo, podvzeti energične korake radi ureditve svojega položaja. Kakor znano je tehnično osebje oslalo še vedno pri svojih starih pravicah kljub temu, da je sicer urejen položaj gledališkega osebja.

Beograd, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) »Službene Novine« prinašajo več ulazov; med drugim je pomočnik finančnega ministra Gospodetić pomahnujen v 1. skupino 1 kategorije.

Beograd, 31. jan. (Tel. »Slov.«) 17. februarja se bo v Novem Sadu vršil kongres vinogradnikov iz vse države. Med drugim se bo na kongresu razpravljalo o ustanovitvi Jugoslovanske vinske borze in o izvozu našega vina.

Izpred mariborskega slova pelorice

Maribor, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) Danes se je pred tukajšnjim okrožnim sodiščem vršila zelo zanimiva razprava pred 5 članskim senatom, ki nadomešča v smislu enotnega zakonika o sodnem kazenskem postopku porotno sodišče. Ker je obtoženec mladoleten, je bila razprava tajna. Trajala je do trideset na sedem. Na zatožni klopi je bil 20 letni čevljarški učenec Rudolf Kovač, prvotno usnjar, pozneje čevljarški vajenec pri nekem čevljarškem mojstru v Studencih pri Mariboru.

V ozadju sta sledeča dva dogodka:

Dne 24. novembra je na temni poti od Dev. Marje v Pušcavi proti Sv. Lovrenču na Pohorju nenadoma izvršil poizkus napada na posestnika Čelešnika in Vianena neki neznanec. Vendar se je neznan napadalec pozneje radi bližajočih se korakov umaknil in opustil vsak poizkus, ki je bil očitno poizkus ropu.

V noči od 8. na 9. decembra pa so nekateri neznanzi izvršili nad posestnikom Rudolfom Kancelerjem na cesti iz Kamnice proti Sv. Križu roparski umor. Naslednjega dne so našli kancelerja mrtvega in čisto razmesarjenega sredi ceste. Mariborsko orožništvo je takoj uvedlo obsežno preiskavo ter je bilo v zvezi z omenjenim roparskim umorom aretiranih več oseb. Vedno bolj pa se je sumnja zgoščevala okrog Rudolfa Kovača, pozneje so se ustvarile kombinacije, na podlagi katerih je bilo možno sklepati pri obeh slučajih na enega in istega krivca. V teku razprave se je izkazala nedolžnost vseh drugih aretirancev.

Pri današnji razpravi je bil senat takole sestavljen. Predsednik Guzelj, prisidniki: dr. Senjor, dr. Lešnjak, Zemljik in dr. Kolšek. Obtožbo je zastopal namestnik državnega pravdnika Sever. Zagovornik dr. Snuderl.

Zagovornik je predlagal, da se preišče duševno stanje obtoženca ter da se zaslišijo še nekatere priče. Na podlagi poteka razprave in poteka dokazovanja je bil obtoženec Rudolf Kovač obsojen na 15 let težke ječe (robije) in na povračilo stroškov dedičem Rudolfa Kancelerja v znesku 2500 Din ter drugih odškodninskih stroškov. Zagovornik dr. Snuderl je prijavil priziv.

Papež bo sklical koncil

Rim, 31. jan. (Tel. »Slov.«) Ze v svoji prvi okrožnici je papež Pij XI. sprožil misel, da bi zopet sklical koncil od leta 1869., ki se je radi političnih dogodkov predčasno razšel. Dokler je trajala napetost med Vatikanom in Kvri-nalom, papež ni mogel sprejemati poslanikov držav z vsega sveta na lastnih tleh. Sedaj je z lateransko pogodbo usklavljen popo-noma nov položaj, ki brez nadaljnega omogoča ponovni seslanek koncila. Če se potrdijo vesti, ki krožijo o tej stvari, gre za koncil, ki ne bi rešil samo višjih problemov Cerkev, temveč poleg tega tudi splošne človeške naloge, to je,

lahko bi pripravil nadaljnje temelje za popolno zgraditev miru na svetu. Svetovna vojna je naučila Cerkev, da so vojne sedanjega časa, neodvisno od učinkovanja med narodi, tudi Cerkev silno ogrožale. Sredstva, s katerimi razpolaga Cerkev, niso diplomatska, temveč smernice, katere Cerkev lahko da propovednikom vere v vse dežele sveta, da se učvrstijo duhovna atmosfera za mir. V prvi vrsti pa se ima na tem koncilu razglasiti nova dogma. Trdi se, da bo papež predložil koncilu odločitev o dogmi Marijinega Vnebovzletja.

Francoski razorožitveni program

Pariz, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) Iz note, ki jo je Francija snoči izročila udeležencem razorožitvene konference v Londonu, sporoča »Petit Parisien«, da zahteva Francija skupno tonažo 800.000 ton, in sicer za velike bojne ladje že v Washingtonu določenih 175.000, za 10.000 tonske križarke 120.000 ton, za male križarke, torpedovke in rušilce 210.000 ton, za specialne ladje, minonosce itd. 30.000 ton, za podmornice za visoko morje 30.000 ton, za obalo pa 90.000 ton, in razen tega še 15 posebnih velikih podmornic po 3000 za obrambo kolonij. Francija se odrekla transferu za velike vojne ladje, velike križarke in obalne podmornice. Spremembe bi se torej lahko vršile samo med malimi križarkami, rušilci, torpedovkami in velikimi podmornicami, vendar pa bi se morale spremembe prijaviti eno leto prej.

London, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) Po večerašnji plenarni seji razorožitvene konference smatra »Daily Herald«, da je dolgotraj-

ni spor glede omejitve skupne tonaže ali po kategorijah že blizu rešitve. Nato se bo konferenca lahko lotila tudi bistvenega vprašanja, to je zmanjšanja brodogoja.

Seja prvega odbora

London, 31. jan. AA. Danes popoldne se je sestal prvi odbor pomorske razorožitvene konference, v katerem so zastopani vsi člani konference. Predsedoval je angleški ministrski predsednik MacDonald. Odbor je nadaljeval razpravo o globalni tonaži in o omejitvi pomorskega oboroževanja po kategorijah vojnih ladij. Po govoru prvega lorda admiraltete Alexandra, japonskega zastopnika Vakatsukija, italijanskega poslanika Sirrianija in ameriškega delegata Adolfa, je francoski delegat Massigli v imenu francoske delegacije očrtal francoski kompromisni predlog. Nato je bila seja odbora odgodena do 4. februarja, da se omogoči delegatom proučevanje podanih poročil in predlogov.

Zaleski o poljski politiki

Vseskozi miroljubna politika doignila mednarodni ugled Poljske

Varšava, 31. jan. (Tel. Slov.) Zunanji minister Zaleski je imel danes v sejmskem zunanjem odboru govor, v katerem je naglašal miroljubnost poljske zunanje politike. Mednarodni ugled Poljske je v zadnjih letih radi miroljubne politike zelo narastel, kar dokazujejo povišanja diplomatskih zastopstev Italije, Anglije, Združenih držav in sedaj tudi Turčije v veleposlaništvu, dalje pa tudi številni obiski inozemskih ministrov v Varšavi. V vprašanju razorožitve je Poljska za postopno omejitve oboroževanja. V stanju poljsko-francoskih odnosov je smatrali

za dano dejstvo tudi nemško-francosko zblizanje, ki je v francoskem javnem mnenju zadobilo že zelo trdne in globoke temelje. Zato hoče tudi Poljska spopolniti dobre odnose s Francijo z zblizanjem odnosov z Nemčijo. Če bo nemško-francoski in nemško-poljski sporazum obenem napredoval, bo to najboljšo varstvo za evropsko ravnotežje. V trgovinskih pogajanjih z Nemčijo bodo že prihodnji dnevi prinesli odločitev. Minister je apeliral na poslušalce in jim priporočal, naj podpirajo njegovo zunanjo politiko s tem, da zapostavijo svoje notranje spore interesom zunanje politike.

Stalin proti kulakom

Moskva, 31. jan. AA. »Krasnaja Zvezda« priobčuje članek Stalina o kmetiški politiki v sovjetski Rusiji. Pisec zagovarja povsem moderne reforme in predlaga, da krene sovjetska kmetiška politika na nova pota. Z letom 1929 je nastal v stališču sovjetskih oblastev napram večjim kmetom-kulakom velik preobrat. Do tega leta so se sovjetska oblastva naslanjala na kulake, ker so računala, da bodo mogla s pomočjo veleposestnikov rešiti vprašanje produkcije na kmetih. Ker pa so kmetje zaradi svoje prirojene

nezaupljivosti videli v tem nekakšno slabost sovjetskega sistema, so storili vse, da preprečijo načrte sovjetskih oblastev. Zato so se sovjeti po sprejemu svojega gospodarskega programa za prihodnjih pet let odločili za novo taktiko in bodo s kulaki postopali kakor buržuji. Kolektivizacija produkcije na kmetih bo izvedena z veliko energijo in bo prirejena tako, da bo koristila pred vsem »romašnim kmetovalcem«. Če je ta Stalinov optimizem upravičen, pa je drugo vprašanje.

Gandi popušča

London, 31. jan. (Tel. »Slov.«) Gandi se je začel umikati v nekem članku, ki ga je napisal v »Maidi Indiji«. Izjavil je, da se nasilnih dejanj boji bolj, kakor jeze podkraja. Postavil pa je 14 točk, katerih izpolnitev bi odstranila pasivni odpor. V teh točkah pa ne

zahteva statusa dominijonov, radi katerega so prav za prav nastali vsi nemiri. Gandi zahteva, da se vrnejo izgnanci, da se razdelijo na polovico izdatki za vojsko in zemljiški davki, da se izpustijo politični ječniki, razen morilcev, da se ukine davek na sol itd.

Haaški sporazum je definitiven

Bukarešta, 31. jan. AA. »Rador« poroča: Minister zunanjih zadev Mironescu je prispel večeraj v Bukarešto. Na postaji je bil burno pozdravljen. V vlakcu pred Bukarešto je dal Mironescu časnikarjem izjavo o konferenci v Haagu in o njenih uspehih. Obrazložil je posamezne točke haaškega sporazuma, ki je definitivni in ki ga ni moči več izpremeniti. Pogajanja v Parizu se prične 5. februarja in ne bodo ničesar izpremenili na tem, kar je bilo sklenjeno v Haagu. Izključno so tudi izpremembe medsebojnih obvez med državami. Romunsko bo zastopal pri pariških pogajanjih Titulescu.

Bethlenove fraze

Budimpešta, 31. jan. AA. Večera je bila konferenca vladne stranke. Prisotni so grofa Bethlena burno pozdravili, nkar je predsednik madjarske vlade podal pregled dela in uspehov na haaški konferenci ter obrazložil motive haaškega sporazuma. Naglašal je, da gre za kompromis, ki pa je častno ohranil pozicije, za katere se je boril. Napadi, ki se sedaj vzpirajo proti njegovi osebi, ga žalostijo. »Rad je človek v borbi, v katero more položiti vso svojo osebnost. Na povratku pa ga javnost obsiplje z blatom. Toda to ne more motiti človeka pri njegovem delu, ker sta vest in čut dolžnosti za poštenega človeka najtočnejše in najboljše merilo.«

Pred sestankom Poincareja s Tardieujem

Pariz, 30. januarja. (Tel. »Slov.«) »Figaro« poroča, da se bo Poincare v ponedeljek zjutraj vrnil v Pariz s svojega belniškega dopusta na Rivieri. Njegovo bivanje v glavnem mestu bo pa le kratko, toda bo velikega političnega pomena, ker bo imel velike politične razgovore s Tardieujem in Briandom, ki se vrne iz Londona. Poincare je na Rivieri kljub prepovedi zdravnikov z največjim zanimanjem zasledoval politične dogodke.

Šah. turnir v San Remu

San Remo, 31. jan. (Tel. »Slov.«) V 12. kolu je Niemcevič porazil Monticellija, Spielmann Colleja, Aljehtin Araiza, Ahues Romyja in Bogoljubov Tartakowerja. Remis pa sta ostali partiji Vidmar-Grau in Maroczy-Rubinstein. Neodločena je še partija Kmoch-Yates.

Stanje po 12. kolu: Aljehtin 11, Rubinstein 9, Niemcevič 8.5, Bogoljubov 7.5, Ahues, Tartakower in Vidmar 6.5, Yates 6 (1), Kmoch 5.5 (1), Maroczy in Spielmann 5, Colle 4.5, Monticelli 4, Araiza in Grau 3.5, Romy 2.5.

12 ruskih kmetov obsojenih na smrt

Moskva, 31. jan. AA. V selu Primke je bilo obsojenih na smrt 12 kmetov radi protirevolucionarnega dela.

Poboj med Macedonci

Sofija, 31. jan. AA. V Svilengradu so se zbrali snoči pristaši dveh sprtih taborov makedonstvujuših v neki kavarni. Kratkemu prerekanju je kmalu sledila borba, v teku katere je padlo kakih 120 strelcov. Streljanje je trajalo četrte ure. Ko je prišlo vojaštvo, so makedonstvujušči pobegnili. Ubit je bil pristaš Mihajlove skupine Filipov, težko ranjen pa pristaš Protogerove skupine Razkolnikov. Prepeljan je bil v brezupnem stanju v bolnico. Vse mesto je bilo pokoncu. Prebivalstvo je vznemirjeno, ker ostanejo napadalci in morilci večinoma nekažnovani.

Ubit policijski agent v Soliji

Sofija, 31. jan. AA. Policijski agent Stankov Ivanov, osebni čuvár ministra pravde Kuleva, je bil nocoj v stanovanju neke Teozijeve, kjer so ga našli mrtvega. Stankov Ivanov je imel intimne stike s Teozijevljevo hčerko Jeleno. Preiskava je dognala, da je bil ubit s strelom iz lastnega parabelluma, ni pa mogla dognati, ali je Ivanov izvršil samomor ali ga je kdo drugi ubil. Nadalje ni bilo moči ugotoviti, ali je Jelena Teozijeva sodelovala pri umoru. Pač pa je bila Jelena Teozijeva po umoru na zabavi, s katere se je vrnila kasno ponoči. Policija je Jeleno pridržala v zaporu.

M cDonad dobi Noblovo nagrado

Pariz, 31. jan. AA. Javljajo iz Stockholma, da je Macdonald predložen za Noblovo nagrado za mir.

Atera ugrabljenega generala raste

Pariz, 31. jan. (Tel. »Slov.«) Afera radi odpeljanega generala Kutjepova se je komplicirala s tem, da se je zvedelo za zelo čudne denarne posle. General je imel pri Banque industrielle et commerciale, ki je bila pred štiri tedni sodno zaprta, odprt račun v znesku 50.000 frankov. Aretirani lastnik banke pa je skušal spraviti v promet 2000 ponarejenih akcij družbe Compagnie generale des voitures. Listi razpravljajo o odpeljanem generalu ter najostreje napadajo sovjetsko poslaništvo. Tako zahteva »Echo de Paris«, da je treba poslaništvu takoj poslati kratkoročno ultimativno zahtevo, da izpusti generala, ki se gotovo nahaja v poslaniškem poslopiju in da se morajo sicer prekinili diplomatski odnosi.

Grške žene dobile volivno pravico

Atene, 31. jan. AA. Danes je bil podpisan dekret, s katerim se ženskam podeljuje glasovalna pravica pri občinskih volitvah.

Banko izropal

Kovno, 31. jan. (Tel. Slov.) Danes dopoldne je neki ropar v majorski obleki izropal banko za vzajemni kredit v Kovnu. Z revolverjem je prisilil uradnike, da so mu izročili vso gotovino v znesku 110.000 litov, ter je izginil brez sledu. Kmalu nato pa ga je policija izsledila. Ropar je streljal, nakar je tudi policija rabila orožje in ga zadela v glavo, tako da je postal nesposoben za nadaljnji boj. Pri njem so našli še ves plen, njegove identitete pa še niso mogli ugotoviti.

Cerkvena slika ukradena

Dunaj, 31. jan. (Tel. Slov.) V dunajski minoritski cerkvi, ki jo obiskujejo Italijani kot svojo narodno cerkev, je bila ukradena dragocena olnjata slika, predstavljajočo Madono z Detetom, darilo tajnika italijan. poslaništva barona Celestia. Slika je bila v dragocenem zlatem okvirju.

Hockey teče v Chamonix-u

Chamonix, 31. januarja. (Tel. »Slov.«) Opolnoči je temperatura nenadoma padla za več stopinj pod ničlo, obenem pa se je razjasnilo. Zato so takoj ponoči začeli pripravljati ledeno ploskev za mednarodno igro hockey na ledu, ki so jo že hoteli preložiti v Davos. Mednarodni igralci so bili že pripravljeni za odhod v Davos in jih je volstvo priredilo le s težavo pripravilo, da se ostali. Odločili so Kanadijci, dočim so bili Nemci, Švicarji, Čehi in Avstrijci zelo nevoljni. Prvo igro je dobila Nemčija proti Angliji s 4 : 2, nastop Italijanov in Madjarov je končal z zmago Madjarov z 2 : 0, Francozi so zmagali nad Belgijci s 4 : 1. Jutri nastopijo Švica-Češkoslovaška, Japonska-Poljska, Nemčija-Madžarska in Francija-Avstrija. Prvi nastop je za rezultat evropskega prvenstva velikega pomena.

Jurčičev prijatelj umrl

Muljava, 31. jan.

Na Muljavi pri Krki je umrl v 80. letu starosti Mihael Lampret po domače Koecman, oče Antona Lampreta, posestnika istotam. Blagi pokojnik je bil v svojih mladih letih osebni prijatelj Josipa Jurčiča. V romanu »Cvet in sad« ga je Jurčič, seve pod drugim imenom, naslikal, kakor tudi njegovega starega očeta, ki je bil krstni bote Jurčičev. — Pogreb rajnega bo v nedeljo 2. februarja na farno pokopališče na Krki. Naj v miru počiva!

Dunajska vremenska napoved. Pričakovati je novega snega, za katerim pride mraz, posebno na vzhodnem in severnem robu Alp.